

Sygn. akt VIII C 223/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 sierpnia 2021 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Asesor sądowy Justyna Stelmach

Protokolant: sekretarz sądowy Katarzyna Górniak

po rozpoznaniu w dniu 13 sierpnia 2021 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Wierzytelności Detalicznych Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W.

przeciwko pozwanej H. O.

o zapłatę kwoty 1.383,23 zł

oddala powództwo.

Sygn. akt VIII C 223/21

UZASADNIENIE

W dniu 18 lutego 2015 roku powód (...) Wierzytelności Detalicznych Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. wytoczył przeciwko pozwanej H. O. w e.p.u. powództwo o zapłatę kwoty 1.383,23 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 lutego 2015 roku do dnia zapłaty, ponadto wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód podniósł, że wierzytelność dochodzona pozwem wynika z zawartej przez pozwaną z pierwotnym wierzycielem w dniu 22 kwietnia 2009 roku umowy o przyznanie limitu kredytowego o numerze (...). Pomimo otrzymania środków pieniężnych oraz upływu terminu spłaty pozwana nie uregulowała zaciągniętego zobowiązania. Powód wyjaśnił ponadto, że nabył przedmiotową wierzytelność na mocy umowy cesji z dnia 27 czerwca 2014 roku.

(pozew w e.p.u. k. 2-6)

W dniu 4 marca 2015 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie wydał w przedmiotowej sprawie postanowienie, w którym wobec stwierdzonego braku podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, przekazał sprawę do rozpoznania tutejszemu Sądowi.

(postanowienie k. 6v.)

Po przekazaniu sprawy z e.p.u., powód uzupełnił braki pozwu i podtrzymał powództwo w całości.

(pismo procesowe k. 9-10, pozew k. 11-15)

W dniu 21 kwietnia 2015 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi wydał w przedmiotowej sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, którym zasądził od pozwanej na rzecz powoda dochodzoną wierzytelność wraz z kosztami procesu.

Nakaz ten pozwana zaskarżyła sprzeciwem w całości, wnosząc o oddalenie powództwa. W uzasadnieniu pozwana zanegowała istnienie przedmiotowego zobowiązania oraz podniosła zarzut przedawnienia roszczenia.

(nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym k. 69, sprzeciw k. 85-91)

W toku dalszego procesu stanowiska stron nie uległy zmianie. Pełnomocnik powoda uzupełniająco wyjaśnił, że rozwiązanie umowy nastąpiło w dniu 4 kwietnia 2011 roku z uwagi na jej wypowiedzenie przez bank. Odnośnie zarzutu przedawnienia podniósł, że bieg terminu przedawnienia uległ przerwaniu przez wystawienie przez bank bankowego tytułu egzekucyjnego, który stanowił podstawę wszczęcia przeciwko pozwanej egzekucji. Postępowanie w tym zakresie zostało umorzone postanowieniem z dnia 21 sierpnia 2013 roku, co w kontekście daty wniesienia pozwu oznacza, że roszczenie nie uległo przedawnieniu. W odpowiedzi pozwana wskazała, że powód niebędący bankiem nie może powoływać się na przerwę biegu przedawnienia spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie (...) zaopatrzonego w klauzulę wykonalności.

(pismo procesowe k. 115-121, k. 147-149)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 22 kwietnia 2009 roku pozwana H. O. zawarła z poprzednikiem prawnym pierwotnego wierzyciela (...) Bank Spółką Akcyjną we W. umowę nr 01049830100016310 przyznanie limitu kredytowego oraz o wydanie i korzystanie z karty kredytowej (...). Na mocy zawartej umowy bank przyznał pozwanej limit kredytowy do kwoty 1.000 zł dla korzystania z którego otworzył i zobowiązał się prowadzić rachunek kredytowy. Spłata limitu kredytowego następować miała w okresach miesięcznych przez dokonywanie przez pozwaną spłat na rachunek kredytowy, których wysokość oraz termin określane były w wyciągu z rachunku generowanego każdego 17-go dnia miesiąca i wysyłanego na adres pozwanej. Wskazana na wyciągu wymagana spłata minimalna stanowiła 5% kwoty wykorzystanego kapitału oraz należne bankowi opłaty, prowizje i odsetki. Brak wymaganej spłaty minimalnej w terminie powodował naliczenie odsetek od kapitału przeterminowanego i stanowił podstawę do wszczęcia działań interwencyjnych związanych z dochodzeniem spłaty zobowiązań.

Umowa została zawarta na okres jednego roku, tj. do dnia 22 kwietnia 2010 roku, przy czym podlegała automatycznemu przedłużeniu przez bank na kolejne roczne okresy, o ile posiadacz rachunku nie wypowiedział jej najpóźniej 30 dni przed upływem okresu, na jaki została zawarta, albo nie zaszły inne określone w regulaminie zdarzenia wykluczające możliwość przedłużenia umowy (§ 8 umowy).

(umowa k. 25-26, okoliczności bezsporne)

Pozwana nie wywiązywała się z zobowiązań wynikających z zawartej umowy bankowej, w następstwie czego pierwotny wierzyciel wypowiedział umowę bankową, a następnie w dniu 5 lipca 2011 roku wystawił przeciwko H. O. bankowy tytuł egzekucyjny, w którym wysokość zadłużenia dłużnika określono na łączną kwotę 944,36 zł.

Po nadaniu bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności, pierwotny wierzyciel wszczął na jego podstawie postępowanie egzekucyjne, które komornik sądowy umorzył wobec bezskuteczności egzekucji. (bankowy tytuł egzekucyjny k. 65-66, postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności k. 67, wypowiedzenie k. 137)

W dniu 27 czerwca 2014 roku następcą prawnym pierwotnego wierzyciela (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą we W. zawarł z powodem umowę o przelew wierzytelności oznaczonych w załączniku nr 5, m.in. wobec dłużnika H. O.

(umowa przelewu wierzytelności k. 27-41, wyciąg z załącznika nr 5 do umowy sprzedaży wierzytelności k. 42, oświadczenie o zapłacie ceny k. 44)

Pozwana do dnia wyrokowania nie uregulowała wskazanego zadłużenia dochodzonego przedmiotowym powództwem.

(okoliczność bezsporna)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie znajdujących się w aktach sprawy dowodów z dokumentów, których prawidłowość i rzetelność sporządzenia nie budziła wątpliwości Sądu.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo nie jest zasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Rozważania w niniejszej sprawie rozpocząć należy od oceny zgłoszonego przez stronę pozwaną zarzutu przedawnienia roszczenia, skuteczne podniesienie przedmiotowego zarzutu jest bowiem wystarczające do oddalenia powództwa bez potrzeby ustalenia, czy zachodzą wszystkie inne przesłanki prawnomaterialne uzasadniające jego uwzględnienie, a ich badanie w takiej sytuacji staje się zbędne (por. uzasadnienie uchwały pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2006 roku, III CZP 84/05, OSNC 2006/7-8/114 oraz uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2010 roku, I CSK 653/09, LEX).

Podniesiony przez pozwaną zarzut okazał się w pełni skuteczny.

Zgodnie z art. 117 § 2 k.c., po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Przepis art. 117 § 1 k.c. stanowi z kolei, że z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. Roszczenie dochodzone niniejszym powództwem bez wątpienia jest roszczeniem majątkowym, a zgodnie z zasadą ogólną z upływem trzech lat przedawniają się roszczenia – jak w przedmiotowej sprawie – związane z prowadzoną działalnością gospodarczą, jako że bank – pierwotny wierzyciel takową działalność niewątpliwie prowadził.

Bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Bieg przedawnienia przerywa się m.in. przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia, ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia (art. 123 § pkt 1 k.c.) oraz przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której przysługuje (art. 123 § 1 pkt 2 k.c.). Po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo, przy czym w razie przerwania przedawnienia w sposób wskazany w art. 123 § 1 pkt 1 k.c., biegnie ono na nowo dopiero po zakończeniu postępowania (art. 124 k.c.). Bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu w przypadkach wskazanych w art. 121 k.c.

Początkiem biegu terminu przedawnienia jest chwila wymagalności roszczenia. W przedmiotowej sprawie brak jest bliższych danych wskazujących, kiedy wierzytelność dochodzona przedmiotowym powództwem stała się wymagalna (powód nie złożył dowodu doręczenia dłużnikowi oświadczenia o wypowiedzeniu umowy). W kontekście zaferowanego przez powoda materiału dowodowego można jedynie przyjąć, iż roszczenie było najpóźniej wymagalne w dacie wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego, tj. w dniu 5 lipca 2011 roku, a zatem w dacie wytoczenia powództwa (18 lutego 2015 roku) uległo już przedawnieniu.

Wbrew twierdzeniom powoda, bieg terminu przedawnienia w niniejszej sprawie nie uległ przerwaniu. Wprawdzie pierwotny wierzyciel wystawił przeciwko pozwanej bankowy tytuł egzekucyjny, który po opatrzeniu klauzulą wykonalności, stanowił podstawę wszczęcia postępowania egzekucyjnego, to jednak, jak słusznie podniosła pozwana, zgodnie z ugruntowanym w judykaturze poglądem, podzielanym przez Sąd rozpoznający niniejszą sprawę, nabywca wierzytelności niebędący bankiem nie może powoływać się na przerwę biegu przedawnienia spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę

wykonalności (por. m.in. uchwała SN z dnia 29 czerwca 2016 roku, III CZP 29/16, Biul. SN 2016/6). Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy „w razie cesji wierzytelności na nabywcę przechodzi ogół uprawnień przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi, wszystkie właściwości, przywileje i braki, a więc ustawodawca zakłada identyczność wierzytelności cesjonariusza z wierzytelnością cedenta (art. 509 § 2 k.c.). Co do zasady, nabywca wstępuje w sytuację prawną cedenta, w tym również w zakresie przedawnienia, zbycie wierzytelności jest bowiem irrelevantne dla jego biegu. W przypadku wierzytelności objętej bankowym tytułem wykonawczym sytuacja prawna cesjonariusza kształtuje się jednak odmiennie od sytuacji prawnej nabywcy wierzytelności objętej innym tytułem wykonawczym. Uprawnienie do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego przysługiwało jedynie bankom i tylko na ich rzecz mogła być nadana klauzula wykonalności. Cesjonariusz nie mógł kontynuować egzekucji wszczętej przez bank, bo w postępowaniu egzekucyjnym nie ma zastosowania art. 192 pkt 3 k.p.c., a więc fundusz sekurytyzacyjny, który nie mógł się powołać na bankowy tytuł egzekucyjny, przejście uprawnień i uzyskać klauzuli wykonalności na podstawie art. 788 § 1 k.p.c., musiał ustalić istnienie roszczenia w drodze procesu sądowego, uzyskać nowy tytuł wykonawczy i dopiero na jego podstawie egzekwować roszczenie. Skutki prawne postępowania egzekucyjnego wszczętego na podstawie bankowego tytułu wykonawczego związane są więc tylko z podmiotami w nim uczestniczącymi na podstawie tego tytułu w granicach podmiotowych i przedmiotowych ukształtowanych treścią klauzuli wykonalności. Nie może umknąć uwadze, że przerwa biegu przedawnienia została spowodowana czynnością banku zmierzającą do egzekwowania roszczenia, podczas gdy nabywcy niebędącemu bankiem miałyby służyć do jego dochodzenia. Nabywca wierzytelności niebędący bankiem nabywa wierzytelność w swej treści i przedmiocie tożsamą z wierzytelnością zbywającego banku, ale nie wchodzi w sytuację prawną zbywcy wywołaną przerwą biegu przedawnienia i rozpoczęciem biegu na nowo. Czynność wszczęcia postępowania egzekucyjnego przez bank wywołuje materialnoprawny skutek przerwy biegu przedawnienia jedynie w stosunku do wierzyciela objętego bankowym tytułem wykonawczym, natomiast nabywca wierzytelności nie będący bankiem, nawet jeżeli nabycie nastąpiło po umorzeniu postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c. i rozpoczęciu biegu terminu przedawnienia w stosunku do banku na nowo, nie może się powołać na przerwę biegu przedawnienia wywołaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego przez pierwotnego wierzyciela będącego bankiem. Wyjątkowość przywileju wystawiania bankowego tytułu egzekucyjnego prowadzi do wniosku, że skoro nie może on być podstawą egzekucji na rzecz innych osób, niż w nim wskazane za wyjątkiem następstwa prawnego po stronie wierzyciela innego banku, to również materialnoprawne skutki wszczęcia postępowania egzekucyjnego, jako czynności wierzyciela - banku prowadzącej do przerwy biegu przedawnienia dotyczą wyłącznie tego wierzyciela i nie dotyczą nabywcy niebędącego bankiem”. Przytoczone wyżej stanowisko Sąd Najwyższy podtrzymał w postanowieniu z dnia 26 października 2016 roku (III CZP 60/16, LEX), w uchwale z dnia 9 czerwca 2017 roku (III CZP 17/17, OSNC 2018/3/25) oraz w wyroku z dnia 20 kwietnia 2018 roku (II CSK 3567/17, LEX), stanowisko takie zostało również wyrażone przez sądy powszechne (por. m.in. wyrok SA w Warszawie z dnia 20 lipca 2018 roku, V ACa 530/17, LEX; wyrok SO w Łodzi z dnia 2 lipca 2018 roku, III Ca 716/18, LEX; wyrok SA w Poznaniu z dnia 20 marca 2018 roku, I AGa 60/18, LEX; wyrok SA w Lublinie z dnia 21 grudnia 2017 roku, I ACa 240/17, LEX; wyrok SA w Krakowie z dnia 4 października 2017 roku, I ACa 352/17, LEX; wyrok SA w Łodzi z dnia 14 września 2017 roku, I ACa 194/17, LEX), co prowadzi do wniosku, iż zaprezentowany pogląd uznać należy za utrwalony w najnowszym orzecznictwie.

W przedmiotowej sprawie w ocenie Sądu nie doszło do zrzeczenia się zarzutu przedawnienia przez pozwaną. Podkreślić bowiem należy, że zrzeczenie się zarzutu przedawnienia roszczenia nie wymaga wprowadzie żadnej szczególnej formy nie mniej aby uznać, że dłużnik zrzekł się zarzutu przedawnienia należy ustalić, że miał on świadomość przedawnienia kierowanego pod jego adresem roszczenia o spełnienie świadczenia majątkowego i będąc świadomym konsekwencji zrzeczenia się zarzutu przedawnienia roszczenia, zrzekł się go. W orzecznictwie przyjmuje się przy tym, że możliwe jest przyjęcie, że uznanie przedawnionego już roszczenia zawiera także zrzeczenie się korzystania z zarzutu przedawnienia, tylko wówczas jeżeli z treści lub z okoliczności, w których oświadczenie to zostało złożone, wynika, że taka właśnie była rzeczywista wola dłużnika (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2002 roku, sygn. akt IV CKN 1013/00, LEX).

Nie sposób także uznać, aby względy słuszności wymagały nieuwzględnienia w przedmiotowej sprawie wpływu terminu przedawnienia, zgodnie z art. 117¹ § 1 i 2 k.c.

Wobec skutecznie podniesionego przez pozwaną zarzutu przedawnienia wyłącznie na marginesie wskazać należy, że powód nie udowodnił w ogóle dochodzonego w sprawie roszczenia. O czym była już mowa, z przedłożonych do akt sprawy dokumentów nie wynika, w jakiej dacie zadłużenie pozwanej zostało rzeczywiście postawione w stan natychmiastowej wymagalności. Powód nie wykazał także, od jakich kwot i za jaki okres zostały pozwanej naliczone przez pierwotnego wierzyciela odsetki umowne i karne. Nie wiadomo ponadto, jakie należności składają się na dochodzone przez powoda w wysokości 256,80 zł koszty. Wątpliwości w tym zakresie nie rozwiewa w żaden sposób bankowy tytuł egzekucyjny, wskazana w nim kwota zadłużenia jest bowiem inna, aniżeli dochodzona przez powoda.

Mając powyższe na uwadze Sąd oddalił powództwo w całości.